Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Enhet prehospital vård
Ann-Catrin Eriksson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-05-11

HSN 2026-0283

Svar på skrivelse från Britt-Mari Canhasi (SD) om upphandlingsskadeavgift kopplad till ambulanshelikoptertjänst

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden riktar Britt-Mari Canhasi (SD) frågor med anledning av upphandlingsskadeavgift kopplad till gällande förlängningsavtal avseende ambulanshelikoptertjänst.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Britt-Mari Canhasi (SD) om upphandlingsskadeavgift kopplad till ambulanshelikoptertjänst

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen från Britt Mari Canhasi (SD) om upphandlingsskadeavgift kopplad till ambulanshelikoptertjänst anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund

Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) beslutade den 14 mars 2023 § 44 om att genomföra en upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU) av ambulanshelikoptertjänst (HSN 2023-0059).

Upphandlingen genomfördes som ett enstegsförfarande enligt 19 kap LOU. Upphandlingen annonserades den 22 november 2023 med sista dag för anbudslämnande den 24 januari 2024. Prövningen av anbuden visade att priserna låg långt över den budget som regionen avsatt för tjänsten.

Dessutom identifierades ett behov av att se över och skärpa vissa kvalificeringskrav i upphandlingen för att säkerställa att Region Stockholms behov uppfylls. Mot denna bakgrund fattade HSN i mars 2024 beslut om att avbryta upphandlingen. I samma ärende, beslutades att förnyad upphandling skulle ske, samt att nödvändig förlängning av det då aktuella avtalet med befintlig helikopteroperatör var nödvändig för att obrutet upprätthålla tjänstens drift.

Att upphandlingen vid denna tid avbröts, innebar att driftstarten för en ny upphandlad ambulanshelikoptertjänst kan ske först efter att den förnyade upphandlingen är färdigställd. Därefter fodras en uppstartstid inför driftstart. En förlängning av avtalet var därför nödvändig för att säkerställa Region Stockholms behov av ambulanshelikoptertjänst fram till att en ny upphandling avslutats och tjänsten kan tas i drift.

Efter att förlängningsavtal tecknades i juni 2024 med befintlig operatör, överprövades detta av en av de anbudsgivare som deltog i den upphandling som avbröts. Förvaltningsrättens dom innebar att förlängningsavtalet fortsätta ska gälla eftersom tjänsten är nödvändig för allmänintresset, att tillgänglighet till tjänsten behöver säkerställas och för patientsäkerheten. I februari 2026 beslutade Konkurrensverket att Region Stockholm ska betala en upphandlingsskadeavgift på 16 miljoner kronor. Regionen har överklagat beslutet.

Sverigedemokraternas skrivelse innefattar två frågor:
1. Varför har inte ledamöterna i hälso- och sjukvårdsnämnden tidigare informerats om detta?
2. Vilka åtgärder avser regionen vidta för att motverka att misslyckanden i liknande omfattning sker igen?

Överväganden
I samband med det tjänsteutlåtande som innebar beslut om att avbryta upphandlingen till förmån för att initiera en förnyad upphandling, framgick att en förlängning av gällande avtal var en nödvändig åtgärd för att upprätthålla tillgången till tjänsten.

Den 16 februari 2026 meddelade Konkurrensverket regionen om beslut om ovan nämnda upphandlingsskadeavgift. Hälso- och sjukvårdsdirektören informerade nämnden vid efterföljande nämndmöte om detta. Konkurrensverkets beslut om upphandlingsskadeavgift föregicks av enbart något dygns möjlighet för regionen att svara på Konkurrensverkets frågor samt för att inkomma med talan i frågan.

Beslut om att avbryta upphandlingen föregicks av noggrant övervägande, men befanns nödvändigt givet anbudsresultatet. Att avbryta en upphandling är inget önskat läge, men bedömdes i detta fall vara nödvändig för att balansera upphandlingens resultat mot regionens behov. För att säkerställa upphandlingskraven och de ekonomiska villkoren, genomfördes den förnyade upphandlingen med ett annat upplägg. I stället för enstegsförfarande, genomfördes upphandlingen som ett tvåstegsförfarande där anbudsgivaren i ett första steg behövde genomgå en anbudskvalificering.

I alla processer kring upphandlingar görs löpande bedömningar av risker utifrån olika perspektiv såsom patientsäkerhet, kvalitet, ekonomi och juridik. Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla upphandlingsarbetet med fokus på att säkerställa att regionens invånares vårdbehov tillgodoses på bästa sätt.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Eva Bring
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-05-11